

ROK	
PREJETO	06. 06. 2025
SPIS	165-2023

SODBA
V IMENU LJUDSTVA

Višje sodišče v Kopru je v senatu, ki so ga sestavljali višji sodnici in višji sodnik mag. Jana Petrič kot predsednica, mag. Mojca Kete Ujčič kot poročevalka in mag. Gorazd Hočevar kot član,

v gospodarskem sporu tožeče stranke: **BIA Separations Gesellschaft für Separationstechnologie mbH**, Viktor Kaplan Allee 12, 7023 Pöttelsdorf, Avstrija, matična številka: 296126f, ki jo zastopa stečajni upravitelj mag. Michael Wagner, njega pa Odvetniška družba Kavčič, Bračun in partnerji, o.p., d.o.o., iz Ljubljane,

zoper toženo stranko: **Sartorius BIA Separations, separacijske tehnologije, d.o.o.**, Mirce 21, Ajdovščina, matična številka: 1319612000, ki jo zastopa Odvetniška pisarna Fabiani, Petrovič, Jeraj, Rejc, o.p., d.o.o., iz Ljubljane,

zaradi **plačila 82.851.000,00 EUR**,

o **pritožbi tožeče stranke** zoper sodbo Okrožnega sodišča v Novi Gorci I Pg 59/2023 z dne 12.11.2024,

na seji **8. maja 2025**



RAZSODILO:

- I. Pritožba se zavrne in potrdi sodba sodišča prve stopnje.
- II. Tožeča stranka je dolžna toženi stranki v roku 15 dni povrniti stroške pritožbenega postopka v višini 6.661,20 EUR, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka roka za prostovoljno izpolnitev obveznosti dalje.

OBRAZLOŽITEV:

Oris zadeve

1. Tožnica je v tej pravdi zahtevala povračilo škode, ki ji je nastala zaradi izgube poslovnega deleža v toženki tekom postopka prisilne poravnave St 3241/2016. V okviru slednje je, zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja toženke, upniški odbor sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala (z novimi stvarnimi in denarnimi vložki) s hkratnim poenostavljenim zmanjšanjem osnovnega kapitala toženke in razveljavitvijo poslovnih deležev vseh družbenikov, vključno s poslovnim deležem tožnice.¹ Prisilna poravnava je bila potrjena s sklepom stečajnega sodišča St 3241/2016 z dne 11.5.2018 (pravnomočen 19.6.2018). Tožnica trdi, da ji je toženka s tem povzročila škodo, najmanj v vrednosti poslovnega deleža v toženki.
2. Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo zahtevkov tožnice zavrnilo in ji naložilo, da toženki povrne stroške postopka v višini 44.750,56 EUR s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi. Zavrnilo ga je zato, ker je presodilo, (1) da je bilo o tožbenem zahtevku, ki ga uveljavlja tožnica, že pravnomočno odločeno s potrditvijo prisilne poravnave (ter bi bilo treba zahtevek tožnice zato celo zavreči) in (2) ker je zahtevek za povračilo te škode zastaral.

Pritožbene navedbe

3. Zoper takšno odločitev je pritožbo vložila tožnica. Sodbo izpodbija iz vseh pritožbenih razlogov. V pritožbi najprej povzame predmet obravnavane zadeve. Obrazložitvi izpodbijane sodbe očita, da je enostranska. Razpravljajoči sodnici očita številne procesne kršitve, netransparentno vodenje postopka, kršitev

¹ Tožnica je bila po lasnih navedbah tedaj imetnica 75,01% poslovnega deleža (listovna št. 2).



razpravnega načela, napačno povzemanje navedb tožnice, pomanjkljivo obrazložitev in neutemeljeno zavrnitev dokaznih predlogov tožnice. Zaradi teže očitanih kršitev predlaga, da se v ponovljenem postopku nova glavna obravnava opravi pred drugim sodnikom. V nadaljevanju obširno napada stališče sodišča prve stopnje glede pravnomočno razsojene stvari. Ločeno utemeljuje, zakaj v zadevi ni podana ne istovetnost tožbenih predlogov, ne istovetnost dejstvenega kompleksa. Kar se tiče istovetnosti zahtevka sodišču očita, da zmotno tolmači naravo in obseg odločanja stečajnega sodišča v okviru postopka prisilne poravnave. Posledično zmotno tolmači objektivne meje pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave in zanemari konkretizirane navedbe tožnice, ki temeljijo na relevantnih določbah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju ZFPPIPP). Meni, da je stališče, da je bilo s sklepom o potrditvi prisilne poravnave nad toženko odločeno tudi o zahtevku tožnice, ki je predmet te pravde, zmotno. To tudi utemelji. V zvezi z istovetnostjo dejstvenega kompleksa izpostavlja, da v zadevi ne gre za vprašanje zakonitosti in pravilnosti poenostavljenega zmanjšanja osnovnega kapitala samega po sebi, temveč za njegovo zlorabo z namenom oškodovanja tožnice. Ker se sodišče ni opredelilo do ključnih navedb in dokaznih predlogov tožnice glede pravnomočno razsojene stvari in ker je določene njene dokazne predloge neutemeljeno zavrnilo, je tožnici kršilo pravico do izjave. Zaradi vpogleda v stečajni spis je kršilo razpravno načelo. V nadaljevanju pritožbe se tožnica opredeli do možnosti uporabe posebnega pravnega sredstva iz tretjega odstavka 219. člena ZFPPIPP. Dejstvo, da tožnica tega pravnega sredstva ni vložila, ne predstavlja ovire za odločanje o obravnavanem odškodninskem zahtevku. Tožnica v pritožbi napada tudi stališče sodišča glede objektivnega in subjektivnega zastaralnega roka. Sodišču očita, da je nekritično sledilo navedbam toženke in se ni izjavilo glede vseh argumentov tožnice. Zastopa stališče, da je tožnici škoda nastala s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave in je takrat pričel teči objektivni zastaralni rok. Do vložitve predmetne tožbe se ni iztekel. Kar se tiče subjektivnega zastaralnega roka, utemeljuje stališče, da ji v času izgube poslovnega deleža dejanski obseg škode še ni bil znan in ji ob ustrezni skrbnosti njenega stečajnega upravitelja tudi ni mogel biti znan. Znan ji je postal šele ob prodaji toženke skupini Sartorius AG v novembru 2020. Sklicuje se tudi na institut nepremagljivih ovir iz 360. člena Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju OZ) in trdi, da pred nastankom škode ni imela dostopa do vseh relevantnih podatkov in dokumentov toženke, pri čemer je direktor slednje vseskozi podajal nepopolne in celo namerno zavajajoče podatke. V pritožbi tožnica opozarja tudi, da se je sklicevala tudi na 353. člen OZ in daljši zastaralni rok zaradi zatrjevanega kaznivega dejanja. Sodišču očita, da nepravilno ni prekinilo postopka glede na vloženo kazensko ovadbo. S prekinitvijo postopka ne bi bilo poseženo v domnevo nedolžnosti niti v pravico toženke do učinkovitega sodnega varstva. V nadaljevanju pritožbe tožnica ponovno podaja navedbe o številnih procesnih kršitvah. Nazadnje pa sodišču očita še nepravilno odločitev o stroških postopka. Stranka mora povrnitev stroškov zahtevati do konca glavne



obravnave. Sodišče je v nasprotju z zakonskimi določbami toženki dopustilo, da stroškovnik predloži v roku 3 dni po zaključku glavne obravnave. S tem, ko je odločalo o zahtevku za povrnitev stroškov, ki ni bil podan v zakonskem roku, je zagrešilo relativno bistveno kršitev določb pravnega postopka iz prvega odstavka 339. člena Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju ZPP). Zagrešilo je tudi kršitev iz 8. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, ker tožnici ni omogočilo, da se o stroškovniku izjavi. Predlaga ugoditev pritožbi in zahteva povrnitev stroškov pritožbenega postopka.

4. Toženka je na pritožbo odgovorila. Zavrača pritožbene navedbe tožnice. Predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbo zavrne in potrdi sodbo sodišča prve stopnje. Zahteva povrnitev stroškov pritožbenega postopka.
5. Pritožba ni utemeljena.
6. Tožnica toženki očita, da je njen poslovodja v letu 2015 namerno povzročil, da so računovodski izkazi toženke ob vložitvi dopolnitve predloga za prisilno poravnavo izkazovali finančno stanje, ki je v okviru prisilne poravnave omogočalo razveljavitev poslovnih deležev tedanjih družbenikov (tretji in četrti odstavek 199d. člena ZFPPIPP) in na ta način preko zlorabe postopka prisilne poravnave izvedel prevzem toženke.²
7. Tožnica kot družbenica od svoje družbe ne more zahtevati povrnitve tovrstne škode. Gre za škodo, ki ji je nastala zaradi zatrevano protipravnega ravnanja poslovodje toženke. Poslovodja zastopa družbo navzven in družba lahko odgovarja za škodo, ki jo slednji tretjim povzroči pri opravljanju svoje funkcije. V konkretni zadevi pa ne gre za tak primer, temveč za korporacijsko razmerje med družbenico in poslovodjem, ter za škodo, ki je tožnici nastala, ker poslovodja v razmerju do družbenikov ni ravnal kot bi moral. Poslovodja je organ družbe, ki je podrejen družbenikom.³ Ti ga postavijo, odpokličejo in nadzorujejo njegovo delo (505. člen Zakona o gospodarskih družbah, ZGD-1). Povračila škode, ki jim nastane zaradi njegovega ravnanja ob opravljanju naloge, ki so mu jo zaupali, ne morejo zahtevati od družbe. To še toliko bolj velja v konkretnem primeru, ko gre za družbenico, ki je bila v spornem obdobju po lastnih navedbah imetnica 75,01% poslovnega deleža.⁴
8. Poleg tega razveljavitev poslovnega deleža tožnice temelji na sklepu upniškega odbora in pravnomočni sodni odločbi – sklepu o potrditvi prisilne poravnave.⁵ Stališče sodišča prve stopnje, da ta velja za pravnega in zakonitega ter da učinkuje zoper obe pravdni stranki, je pravilno. Sodišče prve stopnje iz tega sicer

2 Tožba, listovna št. 3.

3 Ivanjko, Š. in drugi: Korporacijsko pravo, GV Založba, Ljubljana 2009, str. 937. To še toliko bolj velja za tožnico, ki je imela tedaj v toženki 75,01% poslovni delež.

4 Tožba, listovna št. 2.

5 Bil je javno objavljen. Tožnica je bila v postopku prisilne poravnave tudi sicer aktivno udeležena.



nepravilno zaključi, da je predmetna tožba nedopustna (ker je bilo o zahtevku že pravnomočno odločeno). Tožnica v pritožbi to stališče utemeljeno napada. S pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave je tožnica izgubila poslovni delež v toženki, v tej pravdi pa zahteva odškodnino zaradi izgube tega deleža. O tem v postopku prisilne poravnave ni bilo pravnomočno odločeno.

9. Sklep o potrditvi prisilne poravnave zato ne predstavlja procesne ovire za odločanje o predmetnem zahtevku, a je pomemben zaradi presoje protipravnosti dejanja, ki je povzročilo škodo tožnici (razveljavitve poslovnega deleža toženke). Ker sklep o potrditvi prisilne poravnave ni bil nikoli razveljavljen ali spremenjen, je treba šteti, da je pravilno in zakonito tudi zmanjšanje osnovnega kapitala (in posledična razveljavitve poslovnega deleža tožnice), ki na njem temelji.⁶
10. Tožnica poskuša pomen navedenega sklepa sicer zaobiti s trditvijo, da ne problematizira zakonitosti samega zmanjšanja osnovnega kapitala v okviru prisilne poravnave, temveč je srž njenih očitkov v tem, da je poslovodja toženke v postopku prisilne poravnave z namernim prikrojevanjem računovodskih podatkov sprožil dogajanje, ki je v okviru postopka prisilne poravnave pripeljalo do uporabe instituta poenostavljenega zmanjšanja osnovnega kapitala. S temi navedbami ne more uspeti. Iz njih še vedno sledi, da je torej pravnomočno potrjena prisilna poravnava napačna in sklep o njeni potrditvi nepravilen, kar zaradi zahteve po spoštovanju pravnomočnosti v kontekstu odškodninske odgovornosti toženke ne pride v poštev. V primeru takšnega ločenega obravnavanja nepravilnega prikazovanja računovodskih podatkov od samega poteka prisilne poravnave ter njenega zaključka, pa tudi ni pravno relevantne vzročne zveze med zatrjevanim protipravnim ravnanjem in škodnim dogodkom, iz katerega je tožnici nastala škoda.⁷ Čeprav bi prikazovanje neresničnih podatkov morda spravilo v tek dogajanje, ki je pripeljalo do uvedbe prisilne poravnave, je pomembno, da je nato prisilna poravnava nad toženko tekla v sodnem postopku, skladno z zakonskimi pravili. Tako finančni izkazi, kot načrt finančne reorganizacije so bili pregledani s strani neodvisnih pooblaščenih oseb, sklep o finančnem prestrukturiranju so izglasovali upniki (205. člen ZFPPIPP), prisilno poravnano je s pravnomočnim sklepom potrdilo sodišče (210. člen ZFPPIPP). Gre za delovanje več zaporednih vzrokov, ki so med seboj neodvisni. Po presoji pritožbenega sodišča ne drži, da je bil sklep o povečanju osnovnega kapitala s hkratnim poenostavljenim zmanjšanjem osnovnega kapitala edini možen scenarij zaključka prisilne poravnave (205. in 208. člen ZFPPIPP) in kot tak predvidljiva⁸ oziroma pripisljiva posledica zatrjevanega protipravnega

6 Tudi v primerjalnem pravu (Avstrija, Nemčija) družba družbenikom praviloma odškodninsko ne odgovarja za tovrstno škodo, če je takšen ukrep del zakonito sprejetega in odobrenega insolvenčnega načrta, kot je bilo to v obravnavani zadevi.

7 Toženka je na to pravilno opozarjala že v odgovoru na tožbo.

8 Podobno Cigoj, S. Komentar obligacijskih razmerij, Uradni list SRS, Ljubljana 1984, I. knjiga, str. 523 in 524, ki govori o neposrednosti.



ravnanja poslovdje.⁹ Odločitev o zavrnitvi zahtevka je upošteva je trditve tožnice tudi zato pravilna.

11. Tožnica neutemeljeno napada tudi odločitev o stroških postopka na prvi stopnji. S pavšalnim očitkom, da je toženka stroškovnik vložila v nasprotju s tretjim odstavkom 163. člena ZPP, v roku treh dni po obravnavi in da bi sodišče zato moralo njeno zahtevo za povrnitev stroškov v celoti zavrniti, je prepozna. Na to kršitev ni opozorila takoj, ko bi lahko, to je na naroku za glavno obravnavo, ko je sodišče o tem sprejelo procesni sklep (286 b. člen ZPP). Poleg tega ne upošteva, da je tožnica določene stroške priglašala že med postopkom. Prav tako neutemeljeno očita, da ji je bilo zaradi nevročitve stroškovnika onemogočeno, da se seznanj s priglašeni stroški. Sodišče je v izpodbijani sodbi konkretno obrazložilo vsako posamezno stroškovno postavko, ki je bila priznana toženki. S tem je tožnici omogočilo, da preveri pravilnost stroškovne odločitev in se glede tega izjavi.
12. Ker je ob povedanem odločitev pravilna, se pritožbeno sodišče do ostalih pritožbenih navedb (glede subjektivnih in objektivnih zastaralnih rokov, glede prekinitve postopka zaradi vložene kazenske ovadbe, glede neizvedbe dokazov) ni posebej opredeljevalo. Te za odločitev niso relevantne (360. člen ZPP).
13. Ker je pritožba neutemeljena in pritožbeno sodišče ni zasledilo niti kršitev na katere pazi po uradni dolžnosti (drugi odstavek 350. člena ZPP), je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo in sodbo sodišča prve stopnje potrdilo (353. člen ZPP).
14. Odločitev o pritožbenih stroških temelji na 165. in 154. členu ZPP. Tožnica v pritožbenem postopku ni uspela. Zato sama trpi svoje in mora toženki povrniti njene stroške pritožbenega postopka. Te je pritožbeno sodišče odmerilo na znesek 6.661,20 EUR (za odgovor na pritožbo 9000 odv. točk, za materialne stroške 100 odv. točk, skupaj 5.460,00 EUR ter 22 % DDV (1.201,20 EUR). Tožnica je odmerjene stroške dolžna plačati v roku 15 dni od prejema te odločbe, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

Koper, 8. maj 2025



Predsednica senata:

mag. Jana Petrič, l.r.

Podpis pristojne
sodne osebe:

⁹ Na izid dogajanja bi z uporabo institutov, ki jih imajo na voljo družbeniki d.o.o., ob ustreznih skrbnosti nenazadnje lahko posredno vplivala tudi sama tožnica, saj ni bila zunanja opazovalka, kot se označi v pritožbi, temveč imetnica večinskega poslovnega deleža.